
Forprosjekt

for

**INTERKOMMUNALT BRANN-OG
REDNINGSVESEN**

I Salten

10.07.2003
15.09.2003

Innhold

<i>Innhold</i>	1
<i>Konklusjon</i>	2
<i>Innledning</i>	3
<i>Bakgrunn</i>	3
<i>Mandat</i>	4
<i>Målsetting for felles løsning.</i>	4
Mål forebyggende.	4
Mål brannberedskap.	4
Mål feiing.	5
<i>Kommunens plikter.</i>	5
Brann og eksplosjonsvernloven:	5
Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn.	5
Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.	6
<i>Forebyggende brannvern - Kartlegging av dagens ordning.</i>	7
<i>Feiing- Kartlegging av dagens ordning.</i>	9
<i>Beredskap – kartlegging av dagens ordning.</i>	10
Kartlegging av utstyr.	10
Kartlegging vaktordning.	11
Kartlegging kompetanse.	11
Vurdering av ledelse brannberedskap.	12
Øvrige endringer i beredskap	12
<i>110 sentralen</i>	13
<i>Havari og oljeberedskap.</i>	13
<i>Vurdering av samarbeidsmodell.</i>	14
<i>Forslag ny organisasjon - totalt brannvesen.</i>	15
<i>Forslag ny organisasjon - forebyggende brannvern.</i>	15
<i>Økonomi ny organisasjon.</i>	16
Felles enhet beredskap.	16
Forebyggende brannvern.	17
Økonomisk inndekking forebyggende.	18
Økonomisk inndekking beredskap.	18
Økonomisk inndekking 110 sentralen.	18
Total kostnad felles brannvesen.	18
<i>Erfaringer fra andre områder.</i>	18
<i>Suksesskriterier</i>	19
<i>Gjennomføring hovedprosjekt.</i>	20
Rammebetingelser for hovedprosjekt	20

Konklusjon

Rådmannsgruppens krav var at tiltak innenfor dette området skulle gi besparelser for kommunene. Denne rapporten dokumenterer at noen kommuner neglisjerer sitt arbeid innenfor brannforebyggende arbeid. Det sier seg selv at når man ikke har stillinger verken innenfor ledelse eller utførende innenfor et fagfelt vil det ikke bli billigere dersom man går i gang å gjøre jobben. En neglisjering av brannforebyggende arbeid er en meget risikofyllt vurdering, ikke noe minst storbrannen i Trondheim sist vinter viste. Man skal ha et meget gjennomtenkt forhold til risiko dersom man aktivt velger å ikke drive brannforebyggende arbeid. Denne rapporten viser at det er besparelser i å etablere en enhet for brannforebyggende arbeid i Salten.

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at et felles brannvesen raskt vil gi økt kompetanse i alle ledd. Økt kompetanse vil gi en bedre organisering av tjenesten og en bedre tjeneste i krisesituasjoner. En felles ledelse vil bedre ha oversikt over tilgjengelig utstyr og vil kunne vurdere nye anskaffelser i et helhetlig perspektiv for regionen. Ikke minst for deltidsmannskapet vil et felles brannvesen bety bedre opplæring, bedre øvelser og trening, og bedre oppfølging

Kommunene i Salten har et stort forbedringspotensial innenfor forebyggende brannvern. Samfunnet har årlig store økonomiske tap i branner. Dette er økonomiske tap som vil bli redusert med en kvalitetsøkning i det brannforebyggende arbeidet.

For forebyggende arbeid foreslår arbeidsgruppen en desentralisert modell med 4 enheter under felles ledelse. Å organisere forebyggende arbeid under felles ledelse vil kunne gi en gevinst på 1,14 millioner kroner i forhold til at hver kommune er riktig dimensjonert og bemannet i hht lov og forskrift.

Et interkommunalt samarbeid på beredskap vil medføre en reduksjon på ledelsessiden med 2.34 årsverk. Felles brannsjef og leder beredskap i de 10 kommunene betyr reduserte lønnskostnader på kr. 1,17 mill. Dette er kostnader som de fleste kommuner fullt ut har i dag.

Arbeidsgruppen har ikke noe grunnlag for å konkludere med ytterligere besparelser innenfor beredskapsarbeidet. Uansett løsning står kommunene foran store økonomiske utfordringer som sannsynligvis ikke er innarbeid i gjeldene økonomiplaner, som for eksempel utstyr og opplæring. Omfanget av dette er ulikt fra kommune til kommune. Uten at det er detaljvurdert tror arbeidsgruppen at et felles brannvesen vil samordne og effektivisere disse utfordringene innenfor beredskapsarbeidet bedre. Dagens mannskapsbehov bygger på de risikoanalysene som er foretatt i de enkelte kommuner. Disse vil ikke endre seg med et interkommunalt samarbeid. I den grad enkelte kommuner i dag har løsninger som et bedre enn DBE's krav kan det være mulig med innsparinger.

Vertskommune, interkommunalt selskap og aksjeselskap er vurdert som fremtidig organisasjonsmodell. Arbeidsgruppen anbefaler at et felles brannvesen organiseres som interkommunalt selskap etter IKS loven.

Arbeidsgruppen velger å anbefale at man går videre med et hovedprosjekt med mål om å etablere en felles enhet for beredskap og forebyggende arbeid. Muligheten for å komme i gang med et samarbeid på forebyggende arbeid raskt er diskutert. Etter en nærmere vurdering vil vi likevel anbefale at man velger å se de to enhetene under ett. En deling mellom beredskap og forebyggende vil gi merkostnader for kommunene til vaktberedskap.

Hovedprosjektet skal føre frem til en felles enhet på brann. Fordi brannberedskap i stor grad er basert på frivillighet fra mannskapene, bør det legges ned et grundig informasjon og implementeringsarbeid i hovedprosjektet. Arbeidsgruppen mener det er nødvendig å avsette 12 måneder for dette arbeidet. Erfaringen fra andre områder viser at det er nødvendig å kjøpe fri prosjektleder på heltid. Kostnader knyttet til hovedprosjekt anslås til kr. 800 000,-.

Innledning

Brannvesenets oppgaver er i dag definert i lover og forskrifter gitt av sentrale myndigheter. Mange av kommunene har problemer innen for eget budsjett/ kompetanse til å dekke de lovpålagte oppgavene det være seg innen beredskap, forebyggende, osv. Dette skyldes en rekke faktorer/ krav som er kommet fra sentralt hold de senere årene.

Lovverket hjemler og oppfordrer kommunene til samarbeid innen brann- og redningssiden for å kunne øke kvalitet og kompetanse først og fremst, samt at det over et lengre perspektiv kan gi en økonomisk gevinst. Fokuset vi har hatt under arbeidet er rettet mot den nødstilte dvs. brukeren.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft og små enheter som er sårbare er to viktige faktorer som gjør det helt nødvendig å samarbeide også i vår region.

Bakgrunn

Forprosjektet har sitt utgangspunkt i Salten Regionråds Salten-strategi nummer 3 – "Samarbeidsløsninger mellom kommunene". På bakgrunn av positiv respons fra kommunene gjennom et felle møte med formannskapene november 2001, besluttet rådets arbeidsutvalg like etter å gjennomføre en forstudie. Hensikten var å finne frem til mulige samarbeids/fellesoppgaver med utgangspunkt i behovene i den enkelte kommune. Det ble utarbeidet 14 forstudier i forhold til mulige samarbeidsområder.

En forstudie for felles brannvesen ble utarbeidet av Ragnar Pettersen og Leif Magne Hjelseng med bistand av Alfred Sture Johansen og Ola Stensland. Forstudien for "Felles enhet for brannberedskap, forebyggende brannvern" legges ved inneværende utredning/ forprosjekt.

Med utgangspunkt i forstudiene, og kommunenes prioritering av prosjekter, ble følgende 6 samarbeidsområder vedtatt utredet:

- Merkantile tjenester i Salten
- Felles enhet for kart- og oppmålingsarbeid
- Felles enhet for brannberedskap, forebyggende brannvern
- Samarbeids om regionale kompetansesenter innen landbruk og naturmiljø
- Felles organisering for ressurskrevende brukere
- Servicekontor i Salten

6 av kommunenes rådmenn fikk deretter ansvaret for å utrede hvert sitt tjenesteområde; tilsvarende har det vært 6 arbeidsgrupper for det enkelte prosjekt. Arbeidsgruppe "felles enhet for brannberedskap og forebyggende brannvern" har bestått av

Birger Schjøllberg, leder, Fauske kommune
Leif Magne Hjelseng, prosjektleder, Salten Forvaltning IKS
Ragnar Pettersen, Fauske kommune
Alfred Sture Johansen, Bodø kommune
Sturla Andersen, Gildeskål kommune

Mandat

Regionrådet har presisert (jfr brev datert 13.01.2003) at et viktig overordnet mål er at det oppnås økonomiske gevinster. Dernest opprettholdelse av kompetanse og rekruttering av fagfolk. Det er også viktig at de valgte løsninger ikke utelukker noen kommuner fra effektivisering gjennom samarbeid. Utredningsarbeidet skal i den forbindelse vurdere hva som er en hensiktsmessig organisering av tjenestetilbudet i Salten-kommunene, dvs en eller flere enheter og hvilke kommuner som bør inngå i samarbeidet.

Rådmennene i Salten-kommunene har vært styringsgruppe og har som sådan presisert at "de nevnte samarbeidsoppgavene må bidra til en vesentlig reduksjon av kommunenes kostnader"

Rådmennene i Salten har videre lagt til grunn at en vurdering av samarbeid innenfor området brann må omhandle hele branntjenesten, både beredskap og forebyggende arbeid.

Gruppen har selv satt som premiss for sitt arbeid at det er et felles brannvesen i Salten som skal vurderes, ikke flere mindre.

Videre har gruppen utarbeidet/foreslått en del målsetninger med utgangspunkt i gitte mandat. Slik gruppen vurderer det er det ikke mulig i første omgang med gjeldene rammebetingelser å oppnå en vesentlig besparelse i forhold til dagens regnskapstall og bemanning. Besparelse kan dokumenteres i forhold til en felles brannløsning og dagens ordning hvis den er fulgt opp i hht lov og forskrift. Dette er hensyntatt i nedenforstående målformulering for felles løsning.

Målsetting for felles løsning.

- Tilfredsstillere dagens lover og forskrifter.
- Kvalitativt like god brannordning og tjenesteyting, som beredskap, forebyggende, undervisning, etc. for alle kommunene i regionen.
- Bedre utnytting av dagens spisskompetanse og ressurser.
- Ingen blir sagt opp eller skal bli overflødig i den nye brannordningen.
- Ingen endring til det negative i pensjons og lønnsforhold.
- Reduserte kostnader på sikt for kommunene.
- Mer fleksibel organisasjon som tilfredsstillere de sentrale kravene på bemanning og tjenesteyting.

Mål forebyggende.

- Nødvendig kompetanse i alle ledd.
- Gå de lovpålagte tilsyn.
- Økt kvalitet på tilsyn – variere mellom de som går tilsyn.
- Saksbehandling av tilsyn.
- Hele stillinger.
- Økt veiledning.
- Øvelse og opplæring mot privat, offentlig og skoleverk.
- Økt inntjening.

Mål brannberedskap.

- Administrativ innsparing.
- Økt kompetanse i alle ledd.

- Tilfredsstillende bemanning og organisering.
- Bedre tilpasset utstyr – fellesutstyr.
- Øvelser og trening av mannskaper.
- Økt inntjening.

Mål feiing.

- Innføre behovsprøvet feiing.
- Økt kompetanse.
- Hele stillinger.
- Lærlinger.
- Økt veiledning v/ Feierinspektør.

Kommunens plikter.

Kommunens plikter innenfor brann går frem av brann og eksplosjonsvernloven med forskrifter.

Lov om brannvern er en lov knyttet til internkontrollforskriften. Dersom kommunene ikke tilfredsstillers lovens krav vil de ved kontroll få avvik fra tilsynsmyndigheten. Disse avvikene må lukkes. Som beslutningsmyndighet på ulike nivåer i kommunen må den enkelte være klar over at man tar på seg et stort ansvar ved å stoppe en prosess som går ut på å lukke et avvik. DBE har vist seg å bruke sterke virkemidler i sin oppfølging av kommunene.

Brann og eksplosjonsvernloven:

- Kommunen skal sørge for etablering og drit av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etterloven på en effektiv og sikker måte.
- Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stil overfor.
- Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.
- To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesen.
- Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt er delvis til en annen kommune, virksomhet eller lignende. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at alle myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunenes formelle ansvar.

Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn.

- Kommunen skal sørge for at brannvesenet samarbeider med aktuelle myndigheter, slik at lover og forskrifter gitt for å kontrollere brannrisikoen anvendes samordnet.
- Kommunen skal sørge for at:
 - en tilstrekkelig del av brannvesenets samlede ressurser disponeres til forebyggende og kontrollerende arbeid.
 - det foreligger ajourførte fortegnelser over særskilte brannobjekter og fyringsanlegg.
 - det hvert år utarbeide en plan over aktuelle brannverntiltak, herunder gjennomføring av tilsyn med særskilt brannobjekt og feiing og tilsyn med fyringsanlegg for det etterfølgende år. Planen skal inngå i kommunenes systematiske helse. miljø- og sikkerhetsarbeid.

- Kommunen skal sørge for at brannvesenet gjennomfører motivasjons- og informasjonstiltak om faren for, og ved brann, om forebyggende brannverntiltak og opptreden i tilfelle brann.
- Kommunen skal sørge for den kommunale vannforsyning fram til tomtegrense i tettbygd strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann. I boligstrøk og lignende hvor spredningsfaren er liten er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil. I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet.
- Kommunen skal, så langt det er mulig, sørge for at brannvesenet i brannsituasjoner har atkomst til bygninger, samt oppstillingsmuligheter mm for materiellet. Ved bygninger hvor det er en forutsetning at rømninger skal skje via brannvesenets redningsmateriell, skal det være kjøreatkomst slik at materiellet kan kjøres frem til de aktuelle redningsstedene.

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

- Forskriften skal sikre enhver kommune har et brannvesen som er organisert, utrustet og bemannet, slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende. Videre skal forskriften sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko og sårbarhet som foreligger.

Forskriften regulerer følgende forhold:

- Administrative forhold
 - Samarbeid.
 - Delegering.
 - Årlig melding om brannvernet.
 - Dokumentasjon.
 - Brannsjefen og avdelingsledelse.
 - Andre oppgaver for brannvesenet.
- Organisering og dimensjonering av forebyggende arbeid.
 - Samarbeid.
 - Kapasitet, kompetanse og dimensjonering.
- Organisering av beredskap og innsats.
 - Samarbeid.
 - Bistand.
 - Reservestyrker.
 - Utskriving.
 - Mottak av nødmelding.
 - Alarmering og utkalling.
 - Etablering av samband.
 - Innsatstid.
 - Røyk og kjemikaliedykking.
 - Overordnet innsatsledelse.
 - Midlertidige tiltak.
 - Skogbrann.
 - Øving av beredskap.
- Dimensjonering av beredskap.
 - Dimensjonering og lokalisering.
 - Vaktlag og støttestyrke.
 - Vaktberedskap.
 - Antall Vaktlag.
 - Beredskap for høyderedskap eller tankbil.
 - Overordnet vakt.
- Utrustning av beredskapen.
- Opplæring og kompetanse

Forebyggende brannvern - Kartlegging av dagens ordning.

Arbeidsoppgavene underlagt forebyggende brannvern fremkommer av "lov om brannvern" og forskriftene "organisering og dimensjonering av brannvesen" og "brannforebyggende tiltak og tilsyn.

Tilsynsobjekter i Salten.

Kommune	Brannsynsobjekter				Antall brannsyn 2002				Antall brannsyn 2003 planlagt			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
Beiarn	12	2	1		1		1					
Bodø	185	66	20	5	94	5	7	2	200	45	5	0
Fauske	41	18		6	6	8		0	19			
Gildeskål	26	12		3	26	1			26	12		
Hamarøy	24	11		6	1							
Meløy	50	15	2		42	8			15	10		
Saltdal	41	0	0		0	0	0		10	0	0	
Skjerstad	10	3	2		6	1	2		10	3	0	
Steigen	(27)											
Sørfold	8	16		3	1	12		0	7			
Totalt	426	140	23	23	171	34	8	2	277	67	5	0

- A: bygninger og områder hvor brann kan medføre tap av mange liv.
- B: bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i den, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre store samfunnsmessige konsekvenser.
- C: viktige kulturhistoriske bygninger og anlegg.

Lowverkets krav til tilsyn er at objekter av type a og b skal ha tilsyn minst en gang per år. Objekter av type c og d skal ha tilsyn minst en gang hvert fjerde år.

Den som utfører tilsyn skal foreta en vurdering av om alle forhold som kan påvirke risikoen for brann og om de tiltak som er iverksatt for å begrense konsekvensene ved en eventuell brann er tilstrekkelige. Etter utført tilsyn skal det utarbeides en rapport som angir avvik fra krav til brannsikring, anmerkninger samt opplyse om behov for nye sikringstiltak. Rapporten skal straks sendes eier eller virksomhet/ bruker som skal gi en tilfredsstillende tilbakemelding innen gitt frist på når og hvordan de påpekte avvik vil bli rettet opp.

Bli det ikke gitt tilfredsstillende tilbakemelding på tilsynsrapporten innen fristen skal tilsynsmyndigheten gi de pålegg som er nødvendige for å oppnå tilfredsstillende brannsikkerhet.

Kommunene er spurt om de oppfyller kravene til andel årsverk på forebyggende, og om dette personellet har nødvendig forebyggende kompetanse.

	Leder forebyggende avdeling			Personell forebyggende arbeid		
	Krav	Oppfyller	Krav til kompetanse	Krav	Oppfyller	Krav til kompetanser
Beiarn	0,06	Ja	Ja	0,12	Ja	Ja
Bodø	1,00	Ja	Ja	4,2	JA	Ja
Fauske	0,5	Nei		0,95	Nei *	
Gildeskål	0,11	Ja	Ja	0,22	Ja	Ja
Hamarøy	0,10	Nei	Nei	0,20	Nei	Nei
Meløy	0,35	Ja	Ja	0,70	Ja	Ja
Saltdal	0,25	?	Dispensasjon	0,50	JA *	Dispensasjon
Skjerstad	0,06	Ja	Ja	0,12	Ja	Ja
Steigen	0,14			0,29		
Sørfold	0,11	Tja	Ja	0,22	NEI *	Ja
Totalt i Salten	2,68			7,52		

* Oppnås gjennom samarbeid mellom Fauske, Saltdal og Sørfold.

Oppsummering:

- Bodø oppfyller krav til personell og kompetanse gjennom hele stillinger.
- De andre kommunene som oppfyller kravene gjør det gjennom brøker av stillinger, noe som i utgangspunktet er uheldig.
- Flere kommuner har ikke personell som arbeider med brannforebyggende arbeid.
- Mange kommuner har ikke personell som kan utføre et slikt arbeid.
- Mangler tilfredsstillende kompetanse i brannteknisk saksbehandling

Feiing- Kartlegging av dagens ordning.

Kommunen skal sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger blir feid etter behov og minst en gang hvert fjerde år. Kommunen skal videre sørge for at det føres tilsyn, med at fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger er intakt, fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade, etter behov og minst en gang hver fjerde år.

Kommune	Ant. pipeløp	Ant. feiet 2002	Ant. fyr.anlegg	Ant. Tilsyn 2002	Er behovsprøvet feiing gjennomført.
Beiarn	540	540	620	100	Ja
Bodø	13 000	7 000	15 000	3 700	Ja
Fauske	3 674	3 068	3 800	335	Nei
Gildeskål	931	160	931	120	Ja
Hamarøy	720	714	720	714	Nei
Meløy	2 672	759	2700	796	Ja
Saltdal	1 850	1 850	1 880	200	Nei
Skjerstad	450	186	480	98	Ja
Steigen	1 093*		1 100		
Sørfold	880	393	880	46	Ja
Totalt	25 810	14 670	28 111	6 109	

* Beregnede tall

Flere kommuner har gjennomført behovsprøvet feiing, det vil si at man feier når det er behov for å feie, og i henhold til regelverket. Dette fører til en bra reduksjon i antall piper som må feies per år. Det er et bra potensiale for besparelser i de kommuner hvor det ikke er innført behovsprøvet feiing. På direkte spørsmål oppgis mangel på administrative systemer og kompetanse som grunn for å ikke har innført ordningen. Dette er systemer som viser seg vanskelig å gjennomføre i små kommuner.

Kommunene er spurt om de oppfyller kravene til andel årsverk innenfor feiing, og om dette personellet har nødvendig forebyggende kompetanse. Det er satt krav om slik kompetanse i forskrift om brannforebyggende tiltak.

For antall stillinger er det tatt utgangspunkt i at det utføres 10 pipeløp/ tilsyn pr. mann og dag i de mer rurale kommunene Bodø, Fauske og Saltdal, mens det i de andre 7 kommunene utføres 8 pipeløp/ tilsyn pr. mann og dag

I beregningen av behovsprøvet feiing er det antatt at 20 % av pipene feies hvert år, 30 % annenhvert år, 20 % hvert 3 år og 30 % hvert 4. år. I tillegg er det lagt til tid for tilsyn med brannsteder, 25 % av brannstedene hvert år. (beregningsmodell i vedlegg)

Kommune	Krav til stillinger uten behovsprøvet feiing	Krav til stillinger med behovsprøvet feiing	Har feierne tilfredsstillende kompetanse
Beiarn	0,30	0,19	Nei
Bodø	5,78	3,95	Ja
Fauske	1,63	1,08	Nei
Gildeskål	0,47	0,29	Ja
Hamarøy	0,40	0,25	Nei
Meløy	1,39	0,93	Ja
Saltdal	0,82	0,54	Nei
Skjerstad	0,22	0,14	Ja
Steigen	0,61	0,38	
Sørfold	0,49	0,31	Nei
Totalt	14,17	8,06	

Når det gjelder tilfredsstillende kompetanse så er det enkelte kommuner hvor man har satt i gang et arbeid for å få tilfredsstillende kompetanse, og hvor man bare venter på å få tatt fagprøve.

Oppsummering:

- Forbedringspotensialet gjennom bedre struktur i det arbeidet som gjøres.
- Behovsprøvet feiing gir bedre ressursutnyttelse, og bedre tilsyn.
- Svært få feiere har den formelle kompetanse som skal til i sitt arbeid.

Beredskap – kartlegging av dagens ordning.

Bestemmelser knyttet til brannvesen er meget detaljerte og gir i utgangspunktet liten mulighet for stor innsparinger.

80 % av kostnadene til brannberedskap er personalkostnader. Eventuelle besparelser vil derfor kun komme av avtaleendringer i forbindelse med vaktordninger, bedre øvelser og besparelser innenfor administrasjon. Det kan være noe å hente ved innkjøp av nytt utstyr. Det er lite å hente på for eksempel sambruk av utstyr.

Kartlegging av utstyr.

Det er gjort en formidabel kartlegging av det utstyret som kommunene har til rådighet. Generelt kan en si at kommunene har formålstjenlig utstyr av middels til god kvalitet. Man må påregne en del utskifting av både større og mindre hjelpemidler.

Det er ikke foretatt en nøyere evaluering av de innkomne data for utstyr, dette hører til i hovedprosjektet.

Kartlegging vaktordning.

	Vaktberedskap			Beredskaps-samarbeid		Røyk dykking		Kjemikalie dykking	
	Deltid uten vakt	Deltid dreiende vakt	Kasernert vakt	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei
Beiarn	x				x		x		x
Bodø	x		x	x		x		x	
Fauske		x		x		x		x	
Gildeskål	x					x			x
Hamarøy	x				x		x		x
Meløy	x					x		x	
Saltdal		x		x		x			x
Skjerstad	x			x			x		x
Steigen									
Sørfold	x			x		x			x
	4	2	1	4	2	4	2	2	4

Kartlegging kompetanse.

	Brannkonstabel. Yrkesutdanning		Utrykningsleder kvalifisert		Leder beredskap Kvalifisert		110- operatør kval.		Overbefalsvakt kvalifisert		Brannsjef. Kvalifisert		SKL- land/sjø	
	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei
Beiarn		x		x	x					x	x			x
Bodø	x		x		x		x		x		x		x	
Fauske		x		x	x					x	x			x
Gildeskål		x		x	x					x	x		x	
Hamarøy		x		x		x				x		x		x
Meløy		x		x	x				x		x		x	
Saltdal	x			x		x				x	x		x	
Skjerstad	x		x		x						x			x
Steigen														
Sørfold	x		x			x					x		x	
	3	5	2	6	5	3			2	5	7	1	5	3

Vurdering av ledelse brannberedskap.

	Brannsjef			Leder beredskap		
	Krav	Oppfyller stilling	Krav til kompetanse	Krav	Oppfyller stilling	Krav til kompetanser
Beiarn	0,06	Ja	Ja	0,06	Ja	Ja
Bodø	1,00	Ja	Ja	1,00	Ja	Ja
Fauske	0,5	Ja	Ja	0,5	Ja	Ja
Gildeskål	0,11	Ja	Ja	0,11	Ja	Ja
Hamarøy	0,10	Ja	Nei	0,10	Nei	Nei
Meløy	0,35	Nei	Ja	0,35	Ja	Nei
Saltdal	0,25	Ja	Ja	0,25	Ja	Nei
Skjerstad	0,06	Ja	Ja	0,06	Ja	Ja
Steigen	0,14			0,14		
Sørfold	0,11	JA	Ja	0,11	Ja	Ja
Totalt i Salten	2,68			2,68		

Kommunen har i dag fylt opp brannsjefstillingene med nødvendig personell. Dette er også i stor grad tilfelle for beredskapslederstillingen. Brannsjefene oppfyller i stor grad kravet til kompetanse. Dette er noe mer variert for leder av beredskapsavdeling.

For ny felles brannordning i Salten vil det være krav om egen Brannsjef og leder beredskap i hele stilling. Besparelsen for kommunene under ett er 3,34 årsverk på ledelsessiden. I en ny etat vil det også være behov for en person til i øverste ledelse. Reell besparelse vil derved være 2,34 årsverk.

Øvrige endringer i beredskap

Gruppen har diskutert mulighetene for endringer innenfor beredskapsstyrken. Dette er styrker som er plassert ut fra risikoanalyser foretatt i den enkelte kommune. I all hovedsak er det frivillige styrker. Gruppen har etter en helhetsvurdering ikke funnet det ansvarlig å foreslå endringer innenfor beredskap under ledelsesnivået.

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at et felles brannvesen over tid vil gi økt kompetanse i alle ledd. Økt kompetanse vil gi en bedre organisering av tjenesten og en bedre tjeneste i krisesituasjoner. En felles ledelse vil bedre ha oversikt over tilgjengelig utstyr og vil kunne vurdere nyanskaffelser i et helhetlig perspektiv for regionen. Ikke minst for deltidsmannskapet vil et felles brannvesen bety bedre opplæring, bedre øvelser og trening, og bedre oppfølging

110 sentralen

Varslingsentralen dekker de 10 Salten kommunene samt Rødøy, Røst og Værøy. Bodø kommune er vertskommune for 110 sentralen, som er lokalisert sammen med Bodø brannvesen. Det er naturlig at 110 sentralen blir en del av et felles brannvesen i Salten. Hvordan dette gjøres i praksis utredes i hovedprosjektet.

	Regnskap 2002	Budsjett 2003
Salg alarmtjenester	597 979	607 000
Refusjon fra kommunene	668 800	830 000
Vertskommunens bidrag	1 663 749	1 368 000
Personalutgifter	2 742 232	2 543 000
Andre driftsutgifter	188 296	262 000
Sum driftsutgifter	2 930 528	2 805 000

Havari og oljeberedskap.

Havari og oljeberedskap er organisert i en egen organisasjon. Det er utarbeidet plan for arbeid med området.

	skadestedslederkurs SKL	Oljevern i henhold til plan	Ojelenser
Beiarn	Nei	OK	0 meter
Bodø	3 stk.	OK	200 meter
Fauske	Nei	OK	125 meter
Gildeskål	Ja	OK	100 meter
Hamarøy	Nei	OK	50 meter
Meløy	Ja	-	-
Saltdal	Ja	OK	100 meter
Skjerstad	Nei	Nei	0 meter
Steigen	-	OK	-
Sørfold	Ja	OK	150 meter

Vurdering av samarbeidsmodell.

Kommunelovgivningen inneholder ingen regler for organiseringen av kommunal virksomhet, og setter ingen krav til hvilken organisatorisk tilknytning virksomheten skal ha til kommunen. Med mål om å levere tjenester med et bestemt kvalitets- og servicenivå, må kommunene analysere og evaluere konsekvensene av alternativene for organisering av virksomheten. Av betydning her er politisk styring og kontroll, økonomi, rettsikkerhet og offentlighet mv.

Selskapsetablering er i seg selv ikke noe som gjør tjenesten bedre eller billigere, men endringen kan tydeliggjøre målet og påvirke virksomheten i riktig retning.

Et samarbeid i Salten innenfor brann kan i utgangspunktet tenkes organiseres på følgende 3 måter:

- Vertskommune
- Interkommunalt selskap
- Aksjeselskap

Vertskommuneløsningen har for enkelte områder vist seg å være vellykket. Men det gir liten mulighet for politisk styring fra de kommunene som ikke er vertskommune. Kommunene i Salten har tilkjennegitt at de ønsker større innflytelse enn hva vertskommuneløsningen gir mulighet for.

I et interkommunalt selskap utøver kommunene sin myndighet i representantskapet. Den enkelte kommune kan ikke utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon. Representantskapet behandler fastsetting av regnskap, budsjett, økonomiplan, større investeringer og valg av revisor.

I et aksjeselskap utøves myndigheten gjennom generalforsamlingen. Utenfor generalforsamlingen har eieren ingen eiermyndighet i selskapet. Generalforsamlingen kan gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak gi nærmere regler for selskapet. I praksis er det gjennom valg av styre eierne utøver sin ledelse og kontroll av selskapet.

Kommunenes behov for styring og kontroll med selskapet avhenger av hva slags virksomhet selskapet skal drive. Når det gjelder brannvesen kan det tilsi en selskapsform som gir kommunene muligheter til tett styring og kontroll av virksomheten også etter selskapsorganiseringen. Et viktig poeng her er at virksomheten ikke vil være økonomisk selvberende, men avhengig av økonomisk støtte fra kommunene.

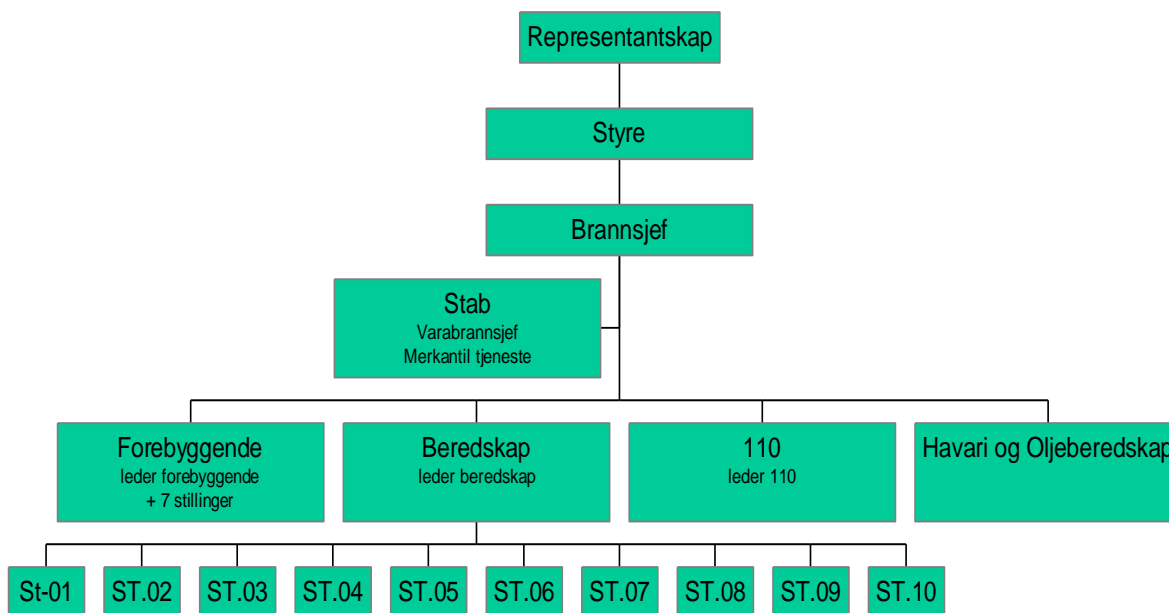
Ved å organisere brantntjenesten som et interkommunalt selskap, fremfor et aksjeselskap, viser man at brantntjenesten er en offentlig oppgave under politisk styring og kontroll.

De ansattes stilling ved virksomhetsoverdragelse

Som hovedregel følger de ansatte med virksomheten når den omdannes til et selskap. Unntaksvis kan arbeidstakere ha reservasjonsrett. Dette bør avklares tidlig gjennom en kartlegging. Uavhengig av lovens krav er det helt avgjørende for kommunene å ha en løpende dialog med de ansatte for å sikre nødvendig medbestemmelse og medinnflytelse i omstillingsprosessen. Denne dialogen føres vanligvis gjennom de tillitsvalgte.

Forslag ny organisasjon - totalt brannvesen.

Organisjonskart SBB.

I representantskapet skal kommunene utøve sin myndighet som eiere av brannvesenet. Representantskapet i Salten Forvaltning IKS kan være denne myndigheten, eller det kan velges et eget representantskap. Representantskapet velger styre, fastsetter regnskap og budsjett, behandler økonomiplan samt andre overordnede planer.

Styret velges av representantskapet. Styret er ansvarlig for selskapets virksomhet, og har ansvaret for at de verdier som deltakerne har i selskapet brukes forsvarlig og i samsvar med formålet. Styrets myndighet utøves innenfor selskapets formål, selskapsavtalen og selskapets årsbudsjett som vedtas av representantskapet.

Brannsjefen utøver den daglige ledelsen av brannvesenet. Brannsjefen er den øverste lederen for selskapets administrasjon, og er ansvarlig overfor styret for at administrasjonen fungerer på en måte som er tjenlig for selskapet.

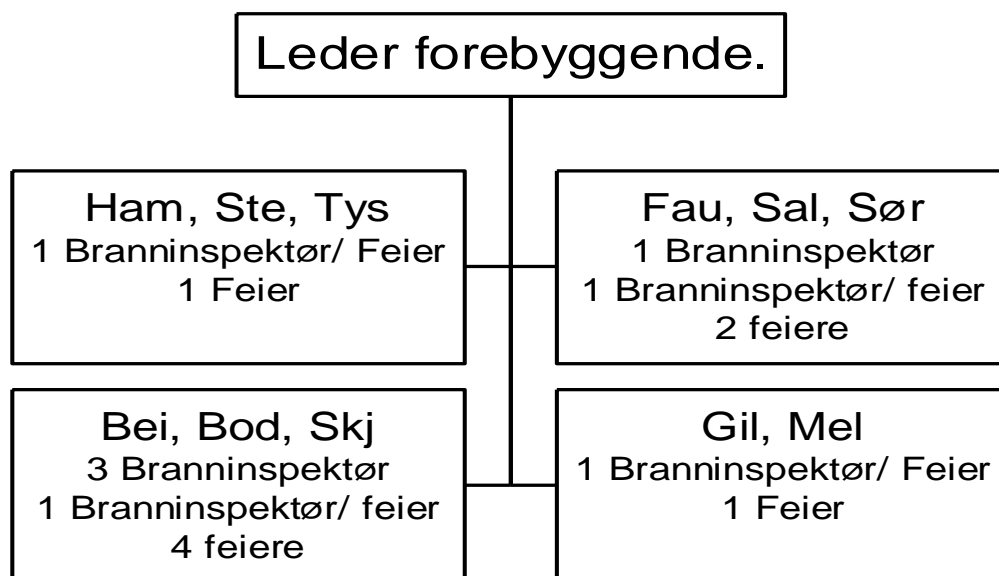
Med plassering av kasernerte mannskaper i Bodø, samt 110 sentral er det naturlig at brannsjefstillingen plasseres ved Bodø brannstasjon.

Forslag ny organisasjon - forebyggende brannvern.

Arbeidsgruppen foreslår en desentralisert struktur, delt opp i 4 enheter underlagt en felles leder for forebyggende arbeid. Leder forebyggende brannvern bør plasseres i Indre Salten eller i Bodø. Leder for forebyggende brannvern er underlagt Brannsjefen i Salten.

Gruppen har også vurdert en helt sentralisert løsning, men har konkludert med at det vil bli vanskelig å få med seg alle kommunene inn i en slik løsning. Ikke nødvendigvis faglig, men politisk / strategisk. I tillegg mener gruppen at det tas hensyn til geografiske avstander i langt større grad ved å foreslå en desentralisert løsning.

Arbeidsgruppen foreslår at man øker kompetansen for enkelte feiere slik at de også kan gå brannsyn. Det vil gi en bedre utnyttelse av personellet.

Økonomi ny organisasjon.

Felles enhet beredskap.

Regnskap 2002 (Kostra, alle tall i 1000 kr)

	Bei	Bod	Fau	Gil	Ham	Mel	Sal	Skj	Ste	Sør	Salten
Personalutgifter	548	13 395	3 169	683	681	1 154	1 460		762	792	22 644
Andre driftsutgifter	194	2 418	831	183	345	524	626		229	258	5 610
Totalt	742	15 813	4 000	866	1 026	1 678	2 086	0	991	1 050	28 254
Kostnad per innbygger	608	375	420	390	533	245	432	0	345	471	377
personalkostnad	449	318	333	308	354	169	302	0	265	355	302
annen driftskost.	159	57	87	83	179	77	130	0	80	116	75
driftskost som % av total kost	26 %	15 %	21 %	21 %	34 %	31 %	30 %		23 %	25 %	20 %

I 2002 brukte kommunene i Salten nærmere 29 mill. kroner på beredskapsarbeidet. 80 % av dette er lønnskostnader, vakttillegg og andre personalrelaterte kostnader.

En reduksjon på lederssiden med 2.34 årsverk, som man får med felles brannsjef og leder beredskap betyr reduserte lønnskostnader på kr. 1,17 mill. Dette er kostnader som de fleste kommuner har i dag.

Forebyggende brannvern.

Dersom kommunene hver for seg skal organisere forebyggende brannvern vil de ha følgende kostnader.

	kostnad feier	kostnad leder forebyggende	kostnad øvrig personell forebyggende	øvrig driftskostnad	Sum kostnad
Beiarn	105 000	30000	48000	36 600	219 600
Bodø	1 383 148	500000	1680000	712 630	4 275 778
Fauske	570 500	250000	380000	240 100	1 440 600
Gildeskål	102 984	55000	88000	49 197	295 181
Hamarøy	140 000	50000	80000	54 000	324 000
Meløy	304 270	175000	280000	151 854	911 124
Saltdal	287 000	125000	200000	122 400	734 400
Skjerstad	48 976	25000	40000	22 795	136 771
Steigen	213 500	70000	116000	79 900	479 400
Sørfold	106 944	55000	88000	49 989	299 933
SUM					9 116 787

Dersom kommunene velger å gå sammen om en felles løsning for forebyggende brannvern og feiing får man følgende kostnadsbilde:

	antall	lønn	lønnskost
BOD, SKJ, BEI			
Leder forebyggende	1	400	500
3 stk branninspektører	3	350	1 313
1 stk inspektør/ feier	1	320	400
4 stk feiere	4	280	1 400
FAU, SAL, SØR			
1 stk Branninspektør	1	350	438
1 stk Feier/ Branninspektør	1	320	400
2 stk Feier	2	280	700
MEL, GIL			
1 stk Feier/ Branninspektør	1	320	400
1 stk Feier	1	280	350
HAM, STE, TYS			
1 stk Feier/ Branninspektør	1	320	400
1 stk Feier	1	280	350
lønnskostnad			6 650
Div driftskost	20 %		1 330
Sum driftskostnader			7 980

Å organisere forebyggende arbeid som en enhet vil gi en gevinst på 1,14 millioner kroner.

Økonomisk inndekking forebyggende.

I lovverket skal gebyr selvfinansiere feiing og tilsyn med ildsteder. Kommunen innhenter i dag 63 kr/ innbygger i gebyrer på forebyggende arbeid. Det vil dekke 60,5 % av kommunenes arbeid med forebyggende brannvern innebefattet feiing. Resterende må kommunene betale over sine budsjetter. Bidraget vil være 41 kroner per innbygger med den foreslåtte modell.

Forebyggende brannvern har over tid mulighet til å bli fullt ut selvfinansierende, og bør være det. Nytt regelverk gjør det mulig å ta gebyr for tilsyn etter kommunal forskrift.

Økonomisk inndekking beredskap.

Kommunenes kostnader på beredskapssiden var i 2002 kr. 28,25 millioner. Dette utgjør 380 kroner per innbygger. Studien viser at man kan redusere kostnadene med noe over en million kroner på redusert ledelse på beredskapssiden. Det er besparelser som igjen vil gå med i vaktordninger i de enkelte kommuner. Kommunene har i dag skjulte kostnader til drift av brannvesen, disse vil selvfølgelig komme frem i en ny interkommunal enhet. Et fornuftig estimat for kostnadene til felles beredskap er kr. 28,25 millioner.

Økonomisk inndekking 110 sentralen.

110 sentralen drives i 2003 med et kommunalt bidrag på kr. 2 198 000, det vil si kr. 29 per innbygger.

Total kostnad felles brannvesen.

Denne oversikten er basert på kommunenes kostra tall, og de vurderinger som er gjort ovenfor. Dette er kommunenes utlegg til felles enhet. Eksterne inntekter fra 110 sentral og feiegebyr er trukket fra.

	kostnad	kroner per innbygger
Forebyggende enhet	2 905 500	
Beredskap	28 250 000	
110 - sentral	2 198 000	
Totalt.	33 353 500	448

Erfaringer fra andre områder.

Gruppen har foretatt studibesøk hos Elverum Brannvesen og Vestfold Interkommunale brannvesen IKS. Erfaringene fra disse to områdene er noe forskjellige.

I Vestfold har man politisk vedtatt at man skal ha samarbeid uten å veien gjennom bred deltagelse i prosessen. Dette har straffet seg under implementeringen. Likevel sier man der at det ikke hadde blitt noen løsning dersom ordningen skulle vokse frem fra gulvet/ egne brannorganisasjoner. I Elverum er det brannsjefene selv som har funnet ut at de skal ha et felles brannvesen. Her kan det virke som implementering går lettere.

I Vestfold er selskapet et IKS, selskapet i Østerdalen vil også bli et IKS. Det viktigste argumentet for å velge IKS fremfor AS er å tydeliggjøre det samfunnsansvaret denne tjenesten har og kommunenes ansvar i dette.

I sin motivasjon for å gå sammen om et brannvesen legges det vekt på de samme forhold, det vil si kompetanse, kvalitet og reduserte kostnader over tid i det arbeidet som skal utføres.

Det vektlegges fra begge områder at man ikke kan forvente reduserte kostnader de første årene. Reduserte kostnader vil man oppnå over tid og ved god drift. Det er videre viktig at man sammenligner med et brannvesen som tilfredsstillende lover og forskrifter, og ikke de tildels ulovlige løsninger man har i dag.

Suksesskriterier

Den viktigste kriterien er at brukerne føler at de får minst like god/ bedre service/ trygghet som i dag og at dagens lover/ forskrifter blir tilfredsstillende.

Fremmer:

- Lik service/ tjeneste tilbud i alle kommunene.
- Like faglige vurderinger i alle kommunene.
- Ressursbesparende administrasjon.
- Reduserte utgifter i forhold til kurs/ utdanning.
- Reduserte utgifter i forhold til innkjøp.
- Reduserte utgifter i forhold til vaktgodtgjørelse.

Hemmer:

- Økte ressurser til organisatorisk omstilling i startfasen
- Reduserte kostnader vil først komme på noe sikt.
- Kommunene må gi fra seg kontroll til et interkommunalt selskap.

For de ansatte:

Fremmer:

- Mulighet for hele stillingsstørrelser.
- Utviklings/ kompetanseheving i et større fagmiljø
- Fleksibel organisasjon.
- Bedrer rekrutterings mulighetene.
- Like lønns og avtale vilkår.
- Ordnete kompetanseplaner.
- HMS.
- Lønnspolitisk plan.

Hemmer:

- Stiller høyere krav til de ansatte.
- Tilpasse ulike kulturer i de enkelte brannvesen.
- Usikre mannskaper vedr. fremtidig organisering
- Noen vil miste vaktgodtgjørelse.

Gjennomføring hovedprosjekt.

Hovedprosjektet skal føre frem til en felles enhet på brann.

Det bør konstitueres et interimstyre for Salten Brann og redningstjeneste. Interimstyrets oppgave blir å gjennomføre et hovedprosjekt som skal lede til et felles brann og redningvesen for Salten. SBR skal ha ansvaret for brannberedskap, forebyggende brannvern, feiing, skl og drift av 110 sentral.

Fordi brannberedskap i stor grad er basert på frivillighet fra mannskapene, bør det legges ned et grundig informasjon og implementeringsarbeid i hovedprosjektet.

Arbeidsgruppen mener det er nødvendig å avsette 12 måneder for dette arbeidet. Erfaringen fra andre områder viser at det er nødvendig å kjøpe fri prosjektleder på heltid.

Kostnader knyttet til hovedprosjekt anslås til kr. 800 000,-.

Rammebetingelser for hovedprosjekt

- Mål og virksomhet som lover og forskrifter blir tilfredsstilt.
- ROS analyse skal legges til grunn for felles brannordning.
- HMS og intern-kontroll med prosedyrer skal følge de normene som er satt.
- De økonomiske konsekvensene skal utredes.
- Selskapsform.
- Eierstrategi.
- Fellesavtale.
- Delegasjonsreglement.
- utfordringer for fremtiden.
- Medarbeider tilfredshet.
- Fellessaksfremlegg.